

SZÚCS LÁSZLÓ

Kőris, tölgy, akác

Remek hírt olvashattunk pár hete: civilek ambuláns összefogásával sikerült megmenteni Szatmárnémetiben egy 80 éves kőrisfát, a szatmári Sugárút egyik utolsó, tekintélyes lombkoronájú fáját. Pedig a városvezetés simán kivágatta volna. Legtöbb városunkban, mondhatni, töretlen a helyi hatóságok térkövező-betonozó lendülete, s valami titokzatos oknál fogva pártállástól és nemzeti hovatartozástól független közös szenvedélyük a valakinek valamiért mindig az útjában álló fák eltávolítása. Ahogy egy kolozsvári biológus, a BBTE munkatársa általánosítva fogalmazott: az ilyen kérdésekben a döntő mindig a szándék: ha egy fa kivágása a cél, akkor azt kivágják, ha a megmentése, akkor megmentik. Ilyen egyszerű. Ezt igazolja a másik, kevésbé szívderítő szatmári példa ugyancsak a közelmúltból: a Kossuth-kertben egy 200 éves tölgyfát vágtak ki, s mint a helyi civilek jeleztek, a legnagyobb probléma az, hogy a városvezetés minden előzetes párbeszédet elutasított. (Nyilván akkor még nem tudhattak arról, hogy az RMDSZ elnöke zöld programmal vág neki az ideai államfőválasztásnak – tegyem hozzá kajánul.) Pár éve a nagyváradi színház elől is úgy ültették át a százados tiszafákat, hogy semmi foganatjuk nem lett az előzetes szakértői aggodalmaknak. A legtöbb növény azóta kiszáradva emlékeztet a rossz döntésre a Nagyvásár téren.

A szatmári kőrisfa megmentése abból a szempontból is biztató jel, hogy elegendő volt hozzá a lokálpatrióta kiállítás, a szó szoros értelmében az odaállítás a kivágásra ítélt fa mellé, mindenféle beadványok és szakértői jelentések helyett. Volt elég kurázsi a Szamos partján. Mindez arról jutott eszembe, hogy nap mint nap látom a váradi színház körül, a Bémer téren folyó felújítási, területrendezési munkálatokat. Ma még ott álldogál a 120 éves teátrum mögött egy nem sokkal fiatalabb akácfa. (Egy ötvenes évekbeli fotón szinte ugyanakkorának látszik, mint mai állapotában.) Biztos vagyok benne, hogy a tervrajzon térkövek díszlegnek a helyén. Mi legyen a sorsa? A tölgyé, avagy a kőrisé? Van-e már, van-e még Váradon is igazi civil (oda)álláspont?